

ת"פ 62683/05/18 - מדינת ישראל נגד סרגי טמרקין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 62683-05-18 מדינת ישראל נ' טמרקין

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

סרגי טמרקין

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד איריס פיקר

ב"כ הנאשם: עו"ד איתי בר עוז

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן **בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, עבירה לפי סעיף 333 ביחד עם סעיף 335(א)(1) בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, הנאשם והמתלון עבדו יחדיו במפעל. **הנאשם חב חוב כספי למתלון**. המתלון ביקש מספר פעמים מהנאשם להסדיר אותו החוב, והנאשם דחה אותו בטענה שאין בידיו את הסכום הדרוש להסדרת החוב. ביום 13.5.18 עת עבדו הנאשם והמתלון במשמרת לילה במפעל, המתלון שב וביקש מנאשם שיפרע את חובו והנאשם שב וטען שאין בידיו את הכסף הנדרש לכך. ביום 14.5.18 בשעה 1:00 בלילה, במהלך המשמרת במפעל בעת שהנאשם והמתלון שהו בחדר האוכל, התפתח ויכוח בין השניים בנושא חובו של הנאשם. **המתלון עזב את חדר האוכל והלך לעמדת עבודתו במפעל, והנאשם הלך לכיוונו בעודו אוחז בידו קרש עץ. הנאשם הגיע לעמדת המתלון וכשהמתלון הרכין את ראשו, היכה הנאשם את המתלון בראשו באמצעות הקרש. המתלון התמוטט על הרצפה והנאשם המשיך להכותו**. כתוצאה מהמכות, נגרמו למתלון חבלות לרבות חתכים בקרקפת שנסגרו בסיכות, סימני שפשוף בחזה ובגב, דימומים פנימיים, שבר עדין והצללות בבסיס הריאות, והוא פונה לבית החולים.
3. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשם הודה והורשע בכתב האישום המתוקן והופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן. בין הצדדים לא הייתה הסכמה לעניין העונש.

תסקירי שירות המבחן

עמוד 1

4. על פי תסקירי שירות המבחן, הנאשם בן 37, נשוי ואב ל-3 בנות צעירות. עלה לישראל עם משפחתו בגיל 14. נשר ממערכת החינוך לאחר 8 שנות לימוד בשל מצוקה כלכלית ממנה סבלה משפחתו. בגיל 10 נפצע בתאונת דרכים בראשו, מאז גילה קשיי למידה ובשל כך מתקשה עד היום בשפה העברית ובקריאה וכתובה. בגיל 16 החל לצרוך סמים מסוג אקסטזי וקנביס ועד לגיל 27 צרך קנביס באופן יומיומי. הנאשם התגייס לצבא ושירת כטבח, אולם שוחרר כעבור שישה חודשים בשל סיבות משפחתיות. מאז גיל 25 שותה אלכוהול, בעבר באופן יומיומי ובשנים האחרונות שותה באופן מזדמן, ואולם נוהג לשתות באופן בלתי מבוקר עד כדי איבוד שליטה על התנהגותו. נוכח בעיית השתייה כמתואר ובעיות בתפקוד הורי, קיימת מעורבות של גורמי הרווחה בעיר במגוריו. כמו כן דווח כי בעבר נדון בגין עבירות אלימות כלפי אשתו, וגורמי הטיפול התרשמו במהלך השנים מאלימות זוגית והתרשמות כי הנאשם נוטה לרגשות של קנאה, אובססיביות ושתלטנות בקשר הזוגי.

לנאשם עבר פלילי הכולל הרשעות בגין עבירות אלימות, הפרת הוראה חוקית, תקיפת שוטר ועבירות נוספות, בגין נשא בעונשי מאסר בפועל. הנאשם הודה ולקח אחריות לביצוע העבירה וגילה את התנהגותו האלימה. ציין שהיה תחת השפעת אלכוהול עת פעל באופן אלים. לדבריו ביום העבירה פגש את המתלונן במקום העבודה, והמתלונן קילל את בני משפחתו של הנאשם ופגע בו. כיום מבין שהיה עליו לנהוג אחרת ולא להגיב באלימות.

ביום 18.11.18 הנאשם שולב בקהילה הטיפולית "אילנות" כחלופה למעצרו. גורמי הטיפול דיווחו במהלך הטיפול בקהילה שהנאשם השתלב בקהילה במהרה מבחינה תפקודית ומשמעתית, ביצע את המוטל עליו ונענה לסמכות. **במסגרת הטיפול הפרטני והקבוצתי, בלט דפוס של קורבנות המאפיין את הנאשם לאורך חייו, נטייה להאשים את הסביבה והמדינה בקשייו ללא יכולת לקחת אחריות על מעשיו. בנוסף התרשמו גורמי הטיפול שבעזרת תפיסת העולם הקורבנית הנאשם מסביר בין היתר את התנהגותו האלימה, את השימוש בסמים ובאלכוהול ואת עבירותיו השונות.** הנאשם מביע מודעות עצמית דלה וניכרת הכחשה והבנה מועטה של השלכות מעשיו, גם ביחס להתנהגותו האלימה הנאשם אינו מבין את חומרת מעשיו. מוקדי העבודה הטיפולית עמו היו סביב דפוסי חשיבה נוקשים, לקיחת אחריות ויחוס סיבה חיצונית. בלטו קשייו במתן אמון בגורמי הטיפול, הבעת חשדנות כלפי סביבתו, וקושי לדבר בכנות בשל החשש שדבריו ישמשו נגדו בהליך הפלילי ומול גורמי הרווחה. לצד המתואר עלה רצון ללמוד ולנהל אורח חיים אחר, אך קיים קושי לוותר על דפוסי חשיבה נוקשים. לקראת סוף הטיפול במסגרת הקהילה במפגשו של הנאשם עם שירות המבחן, כאמור נטל אחריות לביצוע העבירה ותיאר שבראשית ההליך הטיפולי התקשה לקחת אחריות על העבירה ולקבל את סכמות אנשי הצוות, אולם במסגרת הטיפול הצליח לראשונה בחייו לבחון את התנהלותו ומבין את הבעייתיות שבמצבו. **בסוף חודש אוקטובר 19' מסרו גורמי הטיפול בקהילה שלאחרונה נראה שיפור בהבנה של הנאשם את בעיית האלימות שלו ואת הנסיבות שהובילו אותו למצבו, כשהוא מוכן לקחת אחריות על התנהגותו ועל דפוסיו המושרשים. הנאשם סיים את הטיפול בקהילה ושולב בהוסטל לבוגרי הקהילה להמשך טיפול, תוך שגורמי הטיפול ראו צורך בהמשך עבודה טיפולית על דפוסי חשיבה נוקשים, לקיחת אחריות ומיקוד שליטה. בסוף חודש דצמבר 19' דווח שירות המבחן כי הנאשם הורחק מההוסטל לאחר שבמסגרת מקום עבודתו לקח רכוש שאינו שייך לו. בגין התנהגותו המתוארת פוטר ממקום העבודה ולאחר התייעצות הצוות המטפל הוחלט על הרחקתו מההוסטל. בשיחה שהתקיימה עמו בשירות המבחן הנאשם הסביר כי לקח אחריות ממקום העבודה לאחר שתקופה ממושכת לא הצליח לקנות לבתו מתנה. הנאשם הביע צער על מעשיו. בהמשך לכך שב להתגורר בבית אמו ופנה ליחידה לטיפול בהתמכרויות באזור מגוריו לשם השתלבות בהמשך טיפול. מגורמי הטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות נמסר שהנאשם מבצע בדיקות שתן באופן סדיר ללא שרידי סם, ומצליח ליישם בהתנהלותו כיום את הכלים**

שרכש בהליך הטיפול. הנאשם ובת זוגו משתפים פעולה באופן אינטנסיבי עם גורמי הטיפול בהדרכה הורית. שירות המבחן התרשם שלהליך הטיפול אפקט חיובי על הנאשם, ובעקבות ההליך המשפטי הנאשם החל לבחון את בחירותיו והתנהלותו לעומק ורכש כלים שמסייעים לו להתמודד בצורה מקדמת עם סיטואציות שונות בחייו. במהלך הטיפול הנאשם גילה תובנה סביב התנהלותו הבעייתית כשההליך המשפטי והחשש מתוצאותיו הווה גורם מרתיע ומדרבן עבורו. **לאור שיתוף הפעולה מצדו עם גורמי הטיפול השונים, מתוך תובנה לנזקקות למסגרת טיפולית, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה במהלכה ימשיך את הטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות בעיר מגוריו זאת בנוסף לעונש של מאסר מותנה ומאסר שירוצה בעבודות שירות.**

ראיות לעונש

5. **תצהיר נפגע עבירה בצרף תמונות פציעת המתלונן בראשו (ת/1) - ממנו עולה שהנאשם**
קיבל מכה בחלק האחורי של הראש בעקבותיה איבד את הכרתו ופונה לבית החולים עם מספר רב של חבלות. היה בחופשת מחלה במשך שלושה חודשים וחצי, ולאחר טיפולים רבים אינו חש במיטבו. סובל מסחרחורות, ומכאבים עזים באזור הפגיעה בראש וכי שמיעתו באוזן ימין נפגעה, לאחר שסבל מדימום רב מהאוזן בזמן הפגיעה. מבחינה מנטלית, עדין חש דיכאון ומבקש שהנאשם יענש כחוק.
6. **דוח לשכת ההוצאה לפועל - דוח תיקים לחייב מרוכז (נ/1) - ממנו עולה שהנאשם הוא**
חייב מוכרז כחייב מוגבל באמצעים, ומפורטים תיקיו וסכום החוב.
7. **סיכום אשפוז של המתלונן מיום 15.5.18 (נ/2) - ממנו עולה פרוט הפציעות, הפרוצדורות**
הרפאיות שנעשו והמלצות להמשך.

טיעוני הצדדים

8. **לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד איריס פיקר, הערכים המוגנים שנפגעו הם הגנה על שלמות גופו**
ובטחונו האישי של אדם. במקרה הנדון הפגיעה בערכים אלו היא ממשית וגבוהה שכן למתלונן נגרמו חתכים בקרקפת, שבר, הצללות בריאות ועוד, שהצריכו קבלת טיפול רפואי תוך כדי אשפוז. מדובר באירוע מתמשך בעקבות סכסוך מוקדם תוך שימוש בנשק קר לראשו של המתלונן. הנאשם הותיר את המתלונן שותת דם על הארץ ועזב את המקום. לא מדובר בעבירה ספונטנית, אלא לנאשם לקח זמן לבצעה. הנזק שנגרם למתלונן הוא חמור. הנאשם הותיר חבר לעבודה כשהוא על הרצפה ומדמם. סיבת העבירה היא חוב כספי של הנאשם וניתן היה ליישב את ההדורים באופן אחר. המאשימה עתרה למתחם עונש הנע בין שנתיים ל-4 שנות מאסר. מבחינת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה - הנאשם הודה במיוחס לו, הוא בעל פלילי משמעותי וקיים עונש מאסר על תנאי תלוי ועומד נגדו. הוגשו בעניינו של הנאשם חמישה תסקירים, תחילה דווח שהנאשם שוהה בקהילה טיפולית כחלופת מעצר, אך הוא לא נטל אחריות לביצוע העבירה. בתסקיר נוסף, דווח שירות המבחן שהנאשם הורחק מההוסטל משום שנטל רכוש שאינו שלו. תסקיר נוסף מציין שבחודש ינואר 20' הנאשם הגיע לפגישה ועדיין לא נבנתה לו תכנית טיפולית. בתסקיר האחרון, מתואר שהנאשם השתלב בהדרכה הורית עם אשתו, ושירות המבחן מתרשם כי ההליך הטיפולי חיובי עבורו ובא בהמלצה לעבודות שירות. הדרכה הורית היא חיובית לנוכח עברו של הנאשם ואולם אינה קשורה לתיק דנן. לא ניתן לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום, שכן אמנם הנאשם עבר את השלבים בקהילה, אך לא הבין מדוע הוא נמצא שם. הוא סולק מההוסטל בגלל גניבה. לאחר שהנאשם הורחק מההוסטל הוא פנה ליחידה להתמכרויות. בחודש

ינואר טרם נבנתה לו תכנית טיפול ומאז פרצה מגפת הקורונה. הנאשם אמנם עבר תהליך כלשהו, אך נסיבות ביצוע העבירה קשות. לכן עתרה המאשימה למקם את עונשו של הנאשם בין תחתית המתחם לאמצעו - שנתיים וחצי מאסר בפועל, והפעלת המאסר המותנה במצטבר לצד פיצוי למתלונן ומאסר על תנאי.

9. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד איתי בר עוז, הנאשם היה בהליך טיפולי בקהילה במשך 13 חודשים וחצי. הנאשם נשוי ואב ל-3 בנות קטנות. נסיבות חייו קשות. הוא השתמש בסמים ובאלכוהול. במסגרת הליך המעצר הוא שולב בקהילה טיפולית, לראשונה בחייו. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה, הנאשם היה חייב חוב כספי בסך 100 ₪ למתלונן. החוב אינו הגורם המחולל של העבירה, אלא הוויכוח המקדים שגרם לנאשם לאבד שליטה ולהתפרץ. מדובר באירוע ספונטני, ללא תכנון. המתלונן נלקח לבית החולים, לא אושפז ושוחרר. היו חתכים בקרקפת, שנסגרו בסיכות. מדובר במכה אחת בראש ויתר המכות הן לגופו של המתלונן. הנאשם הודה ולקח אחריות כבר במשטרה. הנאשם עבר הליך שיקום ממושך ומשמעותי בקהילה הטיפולית. הוא סיים את שלושת השלבים הטיפולים בקהילה והגיע לשלב ההוסטל לאחר שנה של טיפול. התסקירים מתארים את ההתקדמות של הנאשם בטיפול. תחילה היה דפוס של קורבנות, נטייה להאשים את העולם ללא לקיחת אחריות. בהמשך, חל שיפור בהבנה של הנאשם את בעיית האלימות שלו. הנאשם עבר תהליך טיפולי משמעותי במשך למעלה משנה, הצליח להבין את הסיכון שבשימוש באלכוהול ורכש כלים להתמודדות במצבי קונפליקט. הוא מודע לדפוס התנהגותו ומתנהג באופן שקול. הנאשם לוקח אחריות, מודע לדפוסים בעייתיים, וערך שינוי. אחרי 13.5 חודשים, שבועות ספורים לפני תום ההליך, הוא נטל אחריות במפעל לייצור אבנים שבו הוא עבד. המפעל דווח לקהילה והוא הורחק מהקהילה. בתסקיר הבא ציין שירות המבחן שהנאשם הביע צער על התנהלותו שהביאה להרחקתו מההליך הטיפולי המשמעותי שעבר. הנאשם עבר באופן וולונטרי ליחידה לטיפול בהתמכרויות במקום מגוריו. שירות המבחן בנה תכנית טיפול הכוללת טיפול ביחידה להתמכרויות וטיפול ביחידה לשלום המשפחה. נמסר שהנאשם מצליח ליישם את הכלים שרכש בקהילה, וכי להליך הטיפולי אפקט חיובי עברו. הנאשם רכש כלים המסייעים לו להתמודדות עם מצבים שונים בחייו. שירות המבחן המליץ על מאסר בדרך של עבודות שירות ומאסר על תנאי כגורם מרתיע. אלמלא עניין האוזניות, ההליך היה מסתיים באופן שונה. הטלת מאסר תפגע קשות בו ובמשפחתו. התפרצות נגיף הקורונה מטה את הכף לנתיב השיקומי.

10. הנאשם הביע צער על מעשיו, ביקש עזרה והתחייב שלא לעשות טעויות כאלה בעתיד.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

11. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

12. **הערכים החברתיים** אשר נפגעו הם בטחונו של אדם וזכותו לשלמות גופו, לבריאותו הפיזית והנפשית וכן לכבודו. עבירות האלימות הן מהחמורות שבעבירות, והן מערערות את ביטחונם האישי של אזרחי המדינה ותושביה (ע"פ 1985/18 **אביטן נ' מדינת ישראל** [21.6.18]). בית המשפט העליון עמד לא אחת על החומרה היתרה הגלומה בעבירות אלימות, ועל הצורך בהרתעה מפני ביצוען, וציין כי על רקע התגברות מעשי האלימות, ניכרת מגמה ברורה בפסיקה של החמרה בענישה בעבירות אלימות בכלל, ובעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בפרט (ע"פ 799/19 **צ'קול נ' מדינת ישראל** [18.7.19]). פסיקת בית המשפט העליון הדגישה לא אחת את החומרה הטמונה בנקיטת אלימות

לצורך פתרון סכסוכים. התנהגות אלימה זו מובילה לפגיעה בגוף, ועלולה אף לגרום לאובדן לחיי אדם. לכן, על מדיניות הענישה לשקף חומרה זו, ועל העונש לבטא את הסלידה שיש ממעשי אלימות (ע"פ 8381/17 **איכילוב נ' מדינת ישראל** (24.4.18) ובע"פ 8420/19 **בורגרקאר נ' מדינת ישראל** (18.2.20)).

13. בחינת **מידת הפגיעה בערך המון** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא ברף בינוני-גבוה, וזאת לנוכח העובדה שהנאשם היכה את המתלון באמצעות קרש עץ בראשו והמשיך להכותו אף לאחר שהמתלון היה מוטל על הקרקע. הנאשם עזב את המקום בעוד המתלון נותר שכוב על הקרקע ומדמם. עוצמת הפגיעה נלמדת גם מפציעותיו של המתלון ומיקומן.

על חומרת העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) בחוק העונשין, ניתן ללמוד אף מהעונש המרבי שקבע המחוקק לצדה - 14 שנות מאסר.

במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם ביצע את העבירה בעקבות ויכוח עם המתלון בגין דרישתו של המתלון שהנאשם יפרע חוב כספי שחב לו. לאחר הוויכוח, המתלון שב לעמדתו בעבודה והנאשם הגיע אחריו ובעת שהמתלון הרכין את ראשו, הנאשם היכה בראשו באמצעות קרש עץ והמשיך להכותו אף לאחר שהמתלון התמוטט על הקרקע. לבסוף הנאשם עזב את המתלון כשהוא נותר מדמם ושכוב על הקרקע. הנזק הפוטנציאלי במקרה זה הוא רב וכולל סכנה לפציעות חמורות, וזאת לנוכח מיקומן של החבלות לאור הכאתו של המתלון באמצעות קרש בראשו והמשך הכאתו לאחר שהתמוטט. הנזק שנגרם בפועל למתלון כולל נזק פיזי של חתכים בקרקפת, סימני שפשוף בחזה ובגב, דימומים, שבר עדין והצללות בבסיס הריאות. בגין פציעותיו היה המתלון בחופשת מחלה למשך שלושה חודשים וחצי ועדיין סובל מסחרחורת וכאבים עזים באזור הפגיעה ומדווח על פגיעה בשמיעה באוזן ימין. כמו כן דווח המתלון על תחושת דכאון. הנאשם ביצע את העבירה על רקע דפוסי התנהגות אלימים.

14. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 2775/17 **שי נ' מדינת ישראל** (18.12.17), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ואיומים. הנאשם איים על מתלון - מוכר ספרי תהילים לנהגים בצמתים, לאחר דין ודברים ביניהם, ובהמשך שב למקום כשהוא נושא עמו מוט מתכת והיכה את המתלון והמשיך להכותו גם שהמתלון נפל ארצה. בשל תקיפתו נגרם למתלון שבר בשוק רגל שמאל שטופל בניתוח לקיבועו. נאשם בעל עבר פלילי. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 2 ל-5 שנות מאסר בפועל** והשית על הנאשם עונש של **4 שנות מאסר בפועל**.

ב. בע"פ 4145/12 **הרוש נ' מדינת ישראל** (29.4.13), דחה בית המשפט העליון ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות וגרימת חבלה של ממש. בעקבות ויכוח עם המתלוננים, הנאשם נטל בקבוק שתייה מקיוסק קרוב, ניפץ אותו והניפו לעבר צווארו של אחד המתלוננים. המתלון הנוסף שהבחין בכך שלח את ידו כדי להגן על המתלון ובשל כך נגרמה למתלון רק שריטה בצווארו והמתלון השני נפצע מדקירה בידו משברי הבקבוק והוא נזקק לניתוח. הנאשם שהיה חייל בעת האירוע נדון לעונש של **4 שנות מאסר בפועל**.

ג. בע"פ 4456/18 **זבידה נ' מדינת ישראל** (27.12.18), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע

על פי הודאתו בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ותקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות. בעקבות מחלוקת בנוגע לתיקון רכבו במוסך, שב הנאשם למוסך מלווה באחר ובעודו חמוש במוט ותקף את המתלונן במוט ופגע בידו. בהמשך תקף מתלונן נוסף חבט בעוצמה מספר פעמים בראשו ובידו באמצעות המוט ונמלט מהמקום. כתוצאה מהתקיפה נגרמו למתלונן הראשון חבלה באמת ידו ולמתלונן השני פצע חתך בקרקפת ושב רפתוח באמה. נאשם בעל עבר פלילי מכביד. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 2 ל-5 שנות מאסר בפועל** והשית על הנאשם, בעל עבר פלילי, עונש של **42 חודשי מאסר**.

ד. בע"פ 8991/10 **מכבי נ' מדינת ישראל** (27.10.11), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. הנאשם ביקש להיכנס למקום עבודתו ודפק על חלון עמדת השומר, אך זה סירב להכניסו. בהמשך לכך, חבט הנאשם בפניו של המתלונן באמצעות קסדת האופנוע שלו. למתלונן נגרמו שברים בפניו והוא הובהל לבית החולים. לחובת הנאשם עבר פלילי שאינו מכביד. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם, צעיר המנהל אורח חיים נורמטיבי, עונש של **36 חודשי מאסר בפועל**.

ה. בע"פ 1985/18 **אביטן נ' מדינת ישראל** (21.6.18), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות. הנאשם תקף את המתלונן, במפגש אקראי ביניהם, בכך שהלם בראשו במגב ומשנפל המתלונן לקרקע המשיך להלום בו בכל חלקי גופו. למתלונן נגרם שבר ריסוק בשוק וחבלה בראש והוא נזקק לתפרים ולניתוח ברגלו. שירות המבחן המליץ על עבודות שירות. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל** והשית על הנאשם עונש של **32 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ו. בע"פ 379/15 **לוי נ' מדינת ישראל** (26.7.15), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין המתלונן לנאשם פרץ ויכוח. נוכחים במקום הפרידו בין השניים ולאחר זמן קצר הטיח הנאשם בקבוק בירה מלא בחלקו בפניו של המתלונן. כתוצאה מכך המתלונן נפצע בפניו ודימם. המתלונן הופנה לבית חולים שם אובחנו אצלו חתך ושב רפתוח העין והוא אושפז ונותח. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל**. לנאשם עבר פלילי בעבירות אלימות, נדון לעונש של **30 חודשי מאסר בפועל**.

ז. בע"פ 7475/14 **מהדי נ' מדינת ישראל** (25.12.14), התקבל ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין הנאשם לבין המתלונן התפתח ויכוח עת עמדו בפקק. החלו דחיפות הדדיות בין השניים. בהמשך הדרך ובעודם בפקק התנועה, הגיח הנאשם כשבידו כלי עבודה ממתכת והיכה באמצעותו את המתלונן מספר פעמים בפניו. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלונן חבלות שכללו שבירת 3 משיניו וחתך בשפה העליונה. שירות המבחן המליץ על עבודות שירות. לחובת הנאשם עבר פלילי קל. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש שנע בין שנת מאסר ל-4 שנות מאסר בפועל** והשית על הנאשם **24 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון מצא שיש מקום להפחית מעט מעונשו של הנאשם בשל השיהוי בהגשת כתב האישום (כשנתיים וחצי) והעמיד את עונשו על **20 חודשי מאסר בפועל**.

ח. בע"פ 4061/12 **בדארנה נ' מדינת ישראל** (4.9.12) נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע

על יסוד הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין הנאשם למתלונן התרחשה קטטה, ואחרים הפרידו ביניהם. הנאשם ניגש אל המתלונן כשבידו פטיש קטן והיכה אותו בראשו. כתוצאה מכך נגרם מתלונן שבר בגולגולת ופצע. אושפז למשך יומיים. הוגש תסקיר חיובי שהמליץ על עבודות שירות. הנאשם צעיר, ללא עבר פלילי ובעל רקע נורמטיבי. נזקפה לזכותו העבודה שהמתלונן הוא אשר יזם את האירוע. נדון ל-18 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים.

15. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), אני קובע כי מתחם העונש ההולם הוא החל מ-16 ועד ל-42 חודשי מאסר בפועל.

חריגה מהמתחם משיקולי שיקום

16. כידוע, בית המשפט רשאי לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. ככלל, הפרמטרים המרכזיים אשר ממצביעים על סיכוי שיקום הם המוטיבציה שהפגין הנאשם להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה. בהקשר זה נקבע בפסיקה כי שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשויים להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א) לחוק. דברים אלה זוכים למשנה תוקף מקום בו מדובר באדם צעיר ונעדר עבר פלילי (ראו דברי כב' השופטת ד' ברק ארז בע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל [18.4.18]).

17. הנאשם שולב בקהילה הטיפולית "אילנות", סיים את שלבי הטיפול בתוך הקהילה ועבר לשלב ההוסטל, המהווה המשך טיפול תוך יציאה לעבודה. בשלב זה הנאשם גנב אוזניות ממקום העבודה, ולכן פוטר ובעקבות זאת הורחק מהטיפול בקהילה. בהמשך לכך הנאשם שולב ביחידה לטיפול בהתמכרויות בעיר מגוריו. נמסר שביצע בדיקות שתן שהצביעו על היעדר צריכת סמים, ובמקביל הנאשם ואשתו שולבו בהדרכה הורית במחלקת הרווחה.

במהלך הטיפול בקהילת "אילנות" דווחו תחילה גורמי הטיפול שאף שהנאשם השתלב מבחינה תפקודית בקהילה, הוא בעל תפיסה קורבנית הנוטה להאשים את הסביבה בקשייו ובאופן זה מסביר את התנהגותו האלימה ואת השימוש בסמים ובאלכוהול. כמו כן מביע מודעות עצמית דלה וניכרת הכחשה והבנה מועטה של השלכות מעשיו. גם ביחס להתנהגותו האלימה הנאשם אינו מבין את חומרת מעשיו. בלשונו קשייו במתן אמון בגורמי הטיפול, הבעת חשדנות כלפי סביבתו, וקושי לדבר בכנות בשל החשש שדבריו ישמשו נגדו בהליך הפלילי ומול גורמי הרווחה. בתום הטיפול בקהילה דיווחו גורמי הטיפול שחל שיפור בהבנה של הנאשם את בעיית האלימות שלו ואת הנסיבות שהובילו אותו למצבו, כשהוא מוכן לקחת אחריות על התנהגותו ועל דפוסיו המושרשים. הנאשם סיים את הטיפול בקהילה ושולב בהוסטל לבוגרי הקהילה להמשך טיפול, תוך שגורמי הטיפול ראו צורך בהמשך עבודה טיפולית על דפוס חשיבה נוקשים, לקיחת אחריות ומיקוד שליטה. בפני שירות המבחן הנאשם הודה בביצוע העבירה. כאמור, הנאשם לא סיים את ההליך הטיפולי במסגרת הקהילה והורחק בשלב ההוסטל.

כיום הנאשם משולב ביחידה להתמכרויות בעיר מגוריו, אך אין בכך כדי לתת מענה טיפולי מספק לקשייו של הנאשם, אשר עיקרם דפוסים אלימים מושרשים, ולא רק התמכרות לאלכוהול או סמים. משמדובר בנאשם בעל עבר פלילי בתחום האלימות ואף מוכר על ידי גורמי הרווחה כבעל בעיית אלימות במסגרת המשפחה, סבורני כי

לשם קביעה כי הנאשם השתקם או לכל הפחות כי קיים סיכוי שהנאשם השתקם, מוקד הטיפול הנוכחי צריך להיות בדפוסיו האלימים לצד הטיפול בהתמכרות. כמו כן, שילובו בהדרכה הורית הוא ראוי לבעיותיו של הנאשם בתחום המשפחתי, אך אין בו כדי להוות טיפול מספק בקשייו כפי שהתגלו בעבירה הנוכחית.

בסופו של דבר, ועל אף ההליך הטיפולי הממושך שעבר הנאשם במשך למעלה משנה, עד אשר הורחק מהקהילה בעקבות הגניבה, לא שוכנעתי כי חל בנאשם שינוי התנהגותי ותפיסתי משמעותי, אשר יצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. לא שוכנעתי אף שהנאשם הביע אמפטיה כלפי נפגע העבירה, וכי חל שינוי בהתייחסותו הרגשית לאירוע. גניבת האזניות מהמפעל היא אמנם אירוע חד פעמי ומינורי במישור הפלילי, אך יש בה כדי להוות אינדיקציה לכך שלא חל בנאשם שינוי תפיסתי, וכי הנאשם לא נטש את דפוסיו הקודמים כפי שהם משתקפים מגיליון הרישום הפלילי שלו. מכל האמור, יישום המבחנים האמורים לנסיבות המקרה דנן, מוביל למסקנה שלא ניתן לקבוע שהנאשם השתקם או שיש סיכוי של ממש שישתקם כדרישת סעיף 40ד' בחוק באופן המצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם. עם זאת, יש לתת משקל לשילובו של הנאשם בטיפול גמילה בקהילה הטיפולית במשך תקופה ממושכת, ובהמשך להשתלבותו ביחידה לטיפול בהתמכרויות, כמו גם להמלצתו החיובית של שירות המבחן, בקביעת עונשו בתוך מתחם העונש.

גזירת העונש המתאים לנאשם

18. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שמדובר בנאשם בן 37 נשוי ואב ל-3 בנות צעירות. הנאשם עלה לישראל כנער וניכר כי הוא ומשפחתו סבלו מקשיי קליטה. לאחר 8 שנות לימוד הנאשם נשר ממערכת החינוך, שירת שירות צבאי חלקי ומגיל צעיר החל לצרוך סמים ואלכוהול ובתקופות שונות במהלך חייו עשה שימוש בחומרים באופן אינטנסיבי. ניתן להניח שנסיבות חייו אלה קשורות לדפוסיו הבעייתיים ובאופן זה לביצוע העבירה. אף שהנאשם ריצה עונשי מאסר בעבר, מובן שריצוי עונש מאסר ממושך יקשה עליו ועל בני משפחתו, לרבות נוכח מצבם הכלכלי. הנאשם הודה בביצוע העבירה ושולב בטיפול גמילה בקהילה הטיפולית "אילנות" במשך תקופה של מעלה משנה. לאחר שהורחק מהטיפול כמתואר, השתלב ביחידה לטיפול בהתמכרויות בעיר מגוריו. עברו הפלילי של הנאשם כולל 11 הרשעות קודמות ושני הליכים שהסתיימו ללא הרשעה בין השנים 1999-2017 בגין ביצוע מגוון רחב של עבירות ובכללן עבירות אלימות (לרבות כלפי בת זוג וכלפי שוטר), סמים, רכוש (ריבוי עבירות התפרצות וגניבה), הסגת גבול, והפרת הוראה חוקית. הנאשם ריצה 5 עונשי מאסר בפועל.

כמו כן נתתי דעתי לתקופה המעצר שבה שהה הנאשם למשך כחצי שנה, ולחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה.

19. נגד הנאשם תלוי ועומד מאסר על תנאי בר הפעלה בן 8 חודשים בגין עבירת אלימות מסוג פשע. באותו הליך הורשע הנאשם בביצוע עבירות תקיפת בת זוג, תקיפה סתם ואיומים, ובמסגרת הסדר טיעון נדון הנאשם לעונש של 8 חודשי מאסר בפועל, ועונשים נלווים, ובכלל זה המאסר על תנאי שהוא בר הפעלה בתיק הנוכחי. ככלל, על-פי סעיף 58 לחוק העונשין, יש להפעיל עונש מאסר על תנאי במצטבר. עם זאת, במקרה דנן, לנוכח ההליך הטיפולי הממושך שעבר הנאשם, קיימים טעמים אשר מצדיקים להפעיל את המאסר על תנאי, בחלקו בחופף ובחלקו במצטבר.

20. עוד יש לתת את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב לעברו הפלילי של הנאשם, למאסרים שבהם נשא בעבר, ולכך שתלוי ועומד כנגדו עונש מאסר על תנאי בגין עבירות

אלימות. לכל אלה לא הייתה השפעה מרתיעה על הנאשם ולא היה בכך כדי למנוע ממנו לשוב ולבצע עבירת אלימות.

21. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם עונש ברף התחתון של מתחם העונש ההולם. כמו כן יש להפעיל את עונש המאסר המותנה בחלקו במצטבר לעונש שמוטל עליו, ופיצוי כספי למתלונן בגין הנזקים שנגרמו לו.

סוף דבר

22. אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. **16 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מעצרו מיום 23.5.18 עד 20.11.18.
- ב. הפעלת עונש המאסר המותנה **בן 8 חודשים** אשר ניתן בת"פ 46258-07-17 באופן **ש-4 חודשים יהיו במצטבר** לעונש המאסר שהוטל עליו ו-4 חודשים בחופף, כך שהנאשם יישא בסך הכל בעונש של **20 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרו.
- הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית הסוהר הדרים ביום 13.9.20 עד השעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפון: 08-9787377, 08-9787336.
- ג. 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת אלימות מסוג פשע.
- ד. 5 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת אלימות מסוג עוון.
- ה. פיצוי בסך 12,000 ₪ למתלונן. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט ב-24 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.1.21, ויועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי. ככל שקיימת הפקדה בהליך המ"ת, ישולם חלק הפיצוי מתוך ההפקדה, והיתרה כמפורט לעיל.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ט תמוז תש"פ, 21 יולי 2020, בנוכחות הצדדים.

